

POKYČIAI REGIONINĖJE POLITIKOJE IR ES INVESTICIJOS

Gediminas ČESONIS

VRM Regioninės politikos departamento direktorius

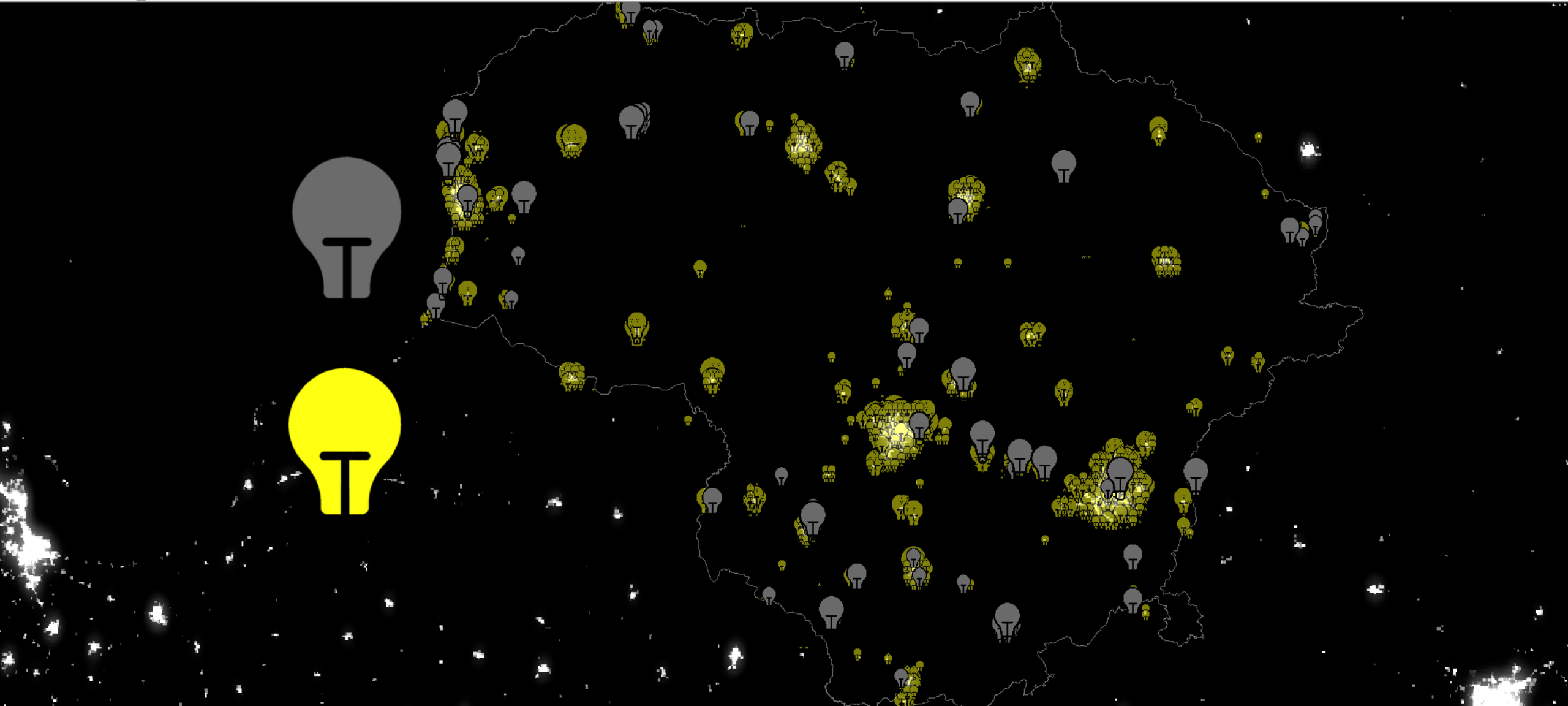
Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

VIDAUS REIKALŲ
MINISTERIJA

LIETUVOS
REGIONINĖ POLITIKA

Regioninė politika (vaizdas iš kosmoso)

Lietuva nuo 2012 m. pastebimai pašviesėjo, tačiau ne visur

VIDAUS REIKALŲ
MINISTERIJA

LIETUVOS
REGIONINĖ POLITIKA

Kuriame
Lietuvos ateitį

2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Regioninės politikos status quo

- Gaunamos ES fondų ~~parama~~ investicijos
- Investicijos ~~įsavinamos~~ investuojamos
- Sukuriant tam tikrą infrastruktūrą
- Regiono plėtros tarybos dalyvauja perskirstant ES ~~paramą~~ investicijas pagal ministerijų taisykles

VIDAUS REIKALŲ
MINISTERIJA

LIETUVOS
REGIONINĖ POLITIKA

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Sukurta 3846,5 m² viešųjų ar komercinių statinių

VIDAUS REIKALŲ
MINISTERIJA

LIETUVOS
REGIONINĖ POLITIKA

Kuriame
Lietuvos ateitį

2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

REGIONINĖS POLITIKOS BALTOJI KNYGA (pasiūlyta keisti požiūrį)

- Regionų plėtros tarybų vaidmuo – ne tik techninės projektų atrankos procedūros, bet ir visavertis politikos koordinavimas bei savivaldybių bendrų reikalų sprendimas
- Funkcinės zonos (funkciniai regionai/funkcinės teritorijos) be administracinių ribų
- Regioninės paslaugos (naujos regionų tarybų funkcijos)
- Teisinės, fiskalinės ir kitos paskatos investicijų pritraukimui ir darbo vietų kūrimui
- Plėtros ir inovacijų rėmimo skatinamosios priemonės regionų lygiu (regioninė specializacija)
- Didesnis dėmesys regionų ir vietos gebėjimams ir kompetencijai
- Didesnis dėmesys įrodymais pagrįstam valdymui, įskaitant bandomąsias iniciatyvas („pilotus“)
- Didesnis dėmesys bendradarbiavimo, viešųjų ryšių ir regioninės rinkodaros iniciatyvoms

VIDAUS REIKALŲ
MINISTERIJA

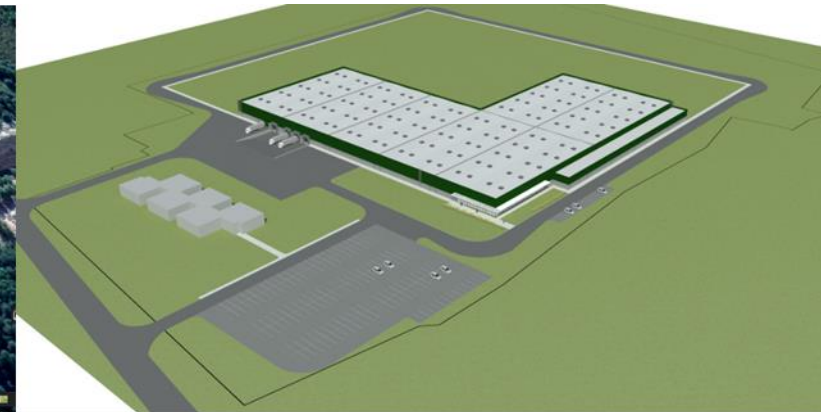
LIETUVOS
REGIONINĖ POLITIKA

Kuriame
Lietuvos ateitį

2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Kitas požiūris gali veikti ir su esamu reguliavimu – Visagino SMART park

- Stipri savivaldybės motyvacija;
- Valstybės finansinis prisidėjimas (pasitikėjimas);
- Regiono plėtros tarybos suteiktas regioninės svarbos projekto statusas (galimybė išnuomoti žemę konkrečiam investuotojui);
- Aukšto lygio profesinio rengimo centras;
- Verslo regioninis požiūris;
- Visų šalių lankstumas ir gebėjimas prisitaikyti;

= **1000 naujų darbo vietų Visagine**

VIDAUS REIKALŲ
MINISTERIJA

LIETUVOS
REGIONINĖ POLITIKA

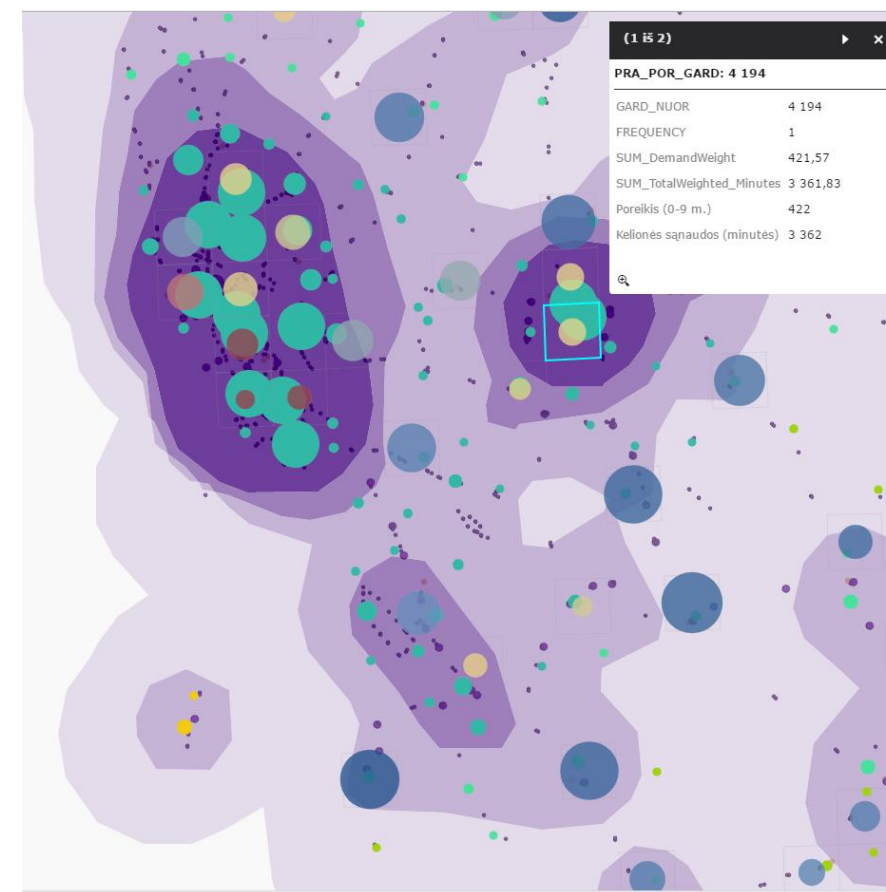

Kuriame
Lietuvos ateitį

2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Kitas požiūris gali veikti ir su esamu reguliavimu – kuriami geresni įrankiai regionams ir savivaldybėms

- GIS įrankiai („Sumanūs regionai“);
- Sąnaudų-naudos analizės metodai (regioninėms strategijoms);
- Kokybės vadyba (paslaugų standartai);
- Procesų vadyba (procesų žemėlapiai ir optimizacija);
- Komunikacinės strategijos/metodai (vidinės ir išorinės)

VIDAUS REIKALŲ
MINISTERIJA

LIETUVOS
REGIONINĖ POLITIKA

Kuriame
Lietuvos ateitį

2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

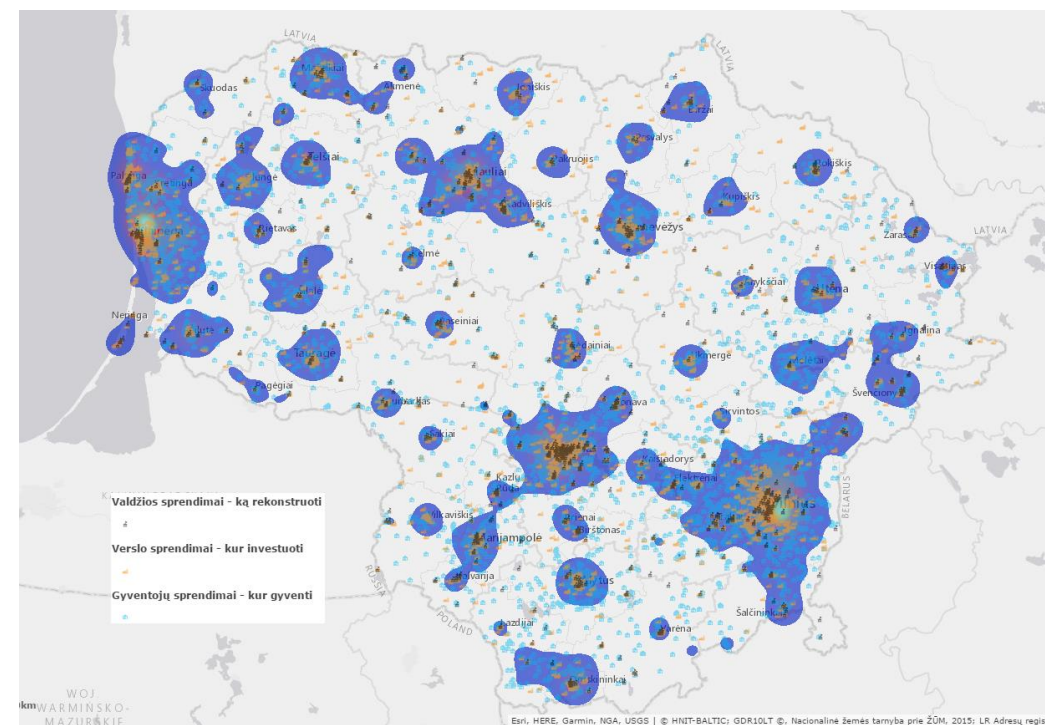
Atviresni regionai:

Socialinių ir ekonominių partnerių dalyvavimas Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymu (15 str.), skyrimo tvarka nustatyta Vyriausybės (2018 m. vasario 7 d. nutarimas Nr. 139):

- 1/3 regionų plėtros tarybų narių (turinčių balsavimo teisę) sudaro socialiniai ir ekonominiai partneriai;

Iš jų:

- 2/3 socialinių ir ekonominių partnerių atstovų deleguoja Nacionalinėje regioninės plėtros taryboje atstovaujamos organizacijos;
- 1/3 deleguoja kitos (regioninės, vietinės) organizacijos, bendruomenės.
- Atstovai renkami socialinių ir ekonominių partnerių susirinkimuose, jų teikimu Regionų plėtros tarybų sudėtį tvirtina VRM.

VIDAUS REIKALŲ
MINISTERIJA

LIETUVOS
REGIONINĖ POLITIKA

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

BANDOMOSIOS INICIATYVOS („PILOTAI“)

VIDAUS REIKALŲ
MINISTERIJA

LIETUVOS
REGIONINĖ POLITIKA

Kuriame
Lietuvos ateitį

2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Pradėtos Baltojoje knygoje numatytos bandomosios iniciatyvos (*pilotai*)

- Regioninės politikos priemonių planavimas ir įgyvendinimas funkcinėse zonose (Tauragės regionas+; Šalčininkai+...)
- Teritoriniu principu veikiantis finansinis instrumentas
- Regioninis viešųjų paslaugų organizavimo modelis

VIDAUS REIKALŲ
MINISTERIJA

LIETUVOS
REGIONINĖ POLITIKA

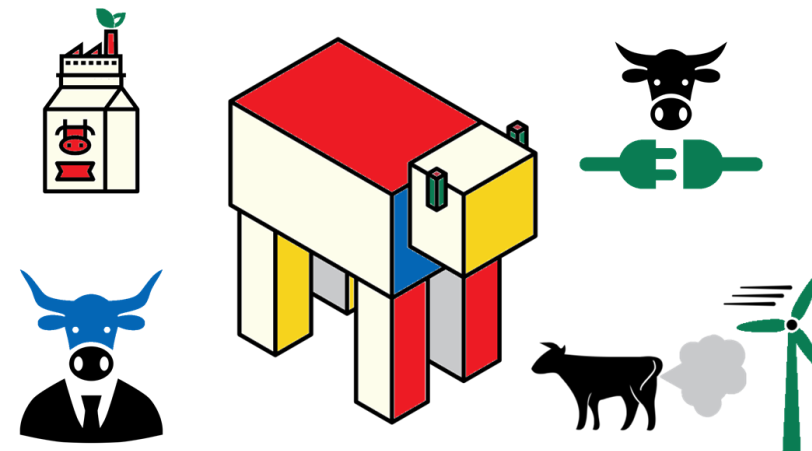

Kuriame
Lietuvos ateitį

2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Regioninės politikos priemonių planavimas ir įgyvendinimas funkcinėse zonose

- Ekspertų kompetencijos tinklų sukūrimas
- Vietos partnerių sutelkimas
- Kokybiškų metodinių priemonių parengimas regionų plėtros taryboms ir savivaldybėms (procesų valdymo ir kokybės vadybos sistemos, planavimo metodiniai dokumentai, sąnaudų-naudos analizės instrumentai, užsienio šalių praktikos pritaikymo rekomendacijos, komunikacijos strategijos ir kt.);
- Finansavimo modelio išbandymas (konkrečiais projektais), rezultatų įvertinimas
- Nauji integruoto regioninio planavimo principai

VIDAUS REIKALŲ
MINISTERIJA

LIETUVOS
REGIONINĖ POLITIKA

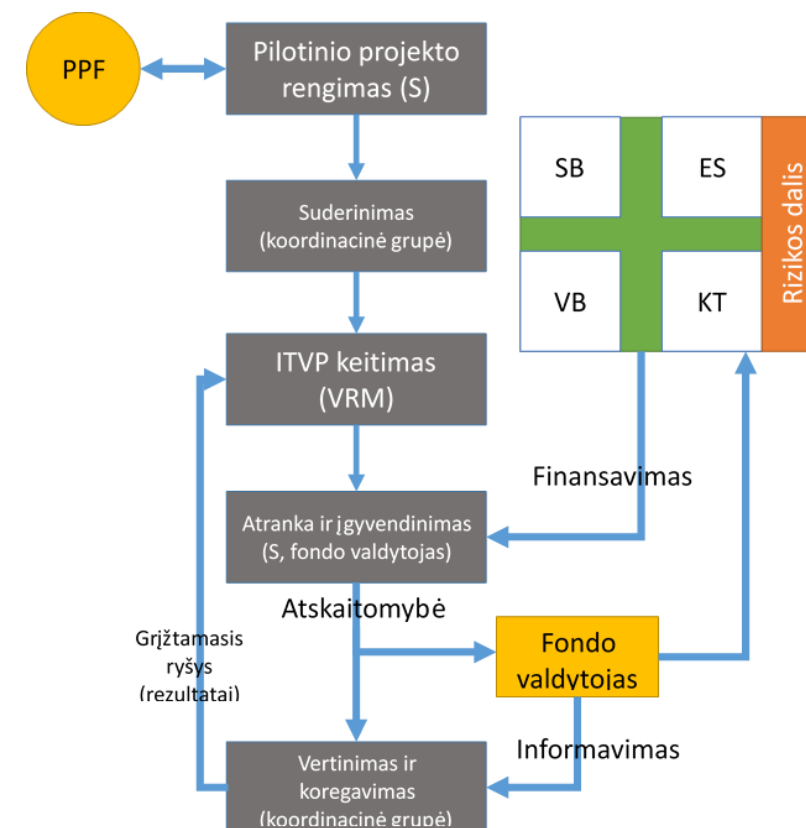

Kuriame
Lietuvos ateitį

2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Teritorinės plėtros instrumentas

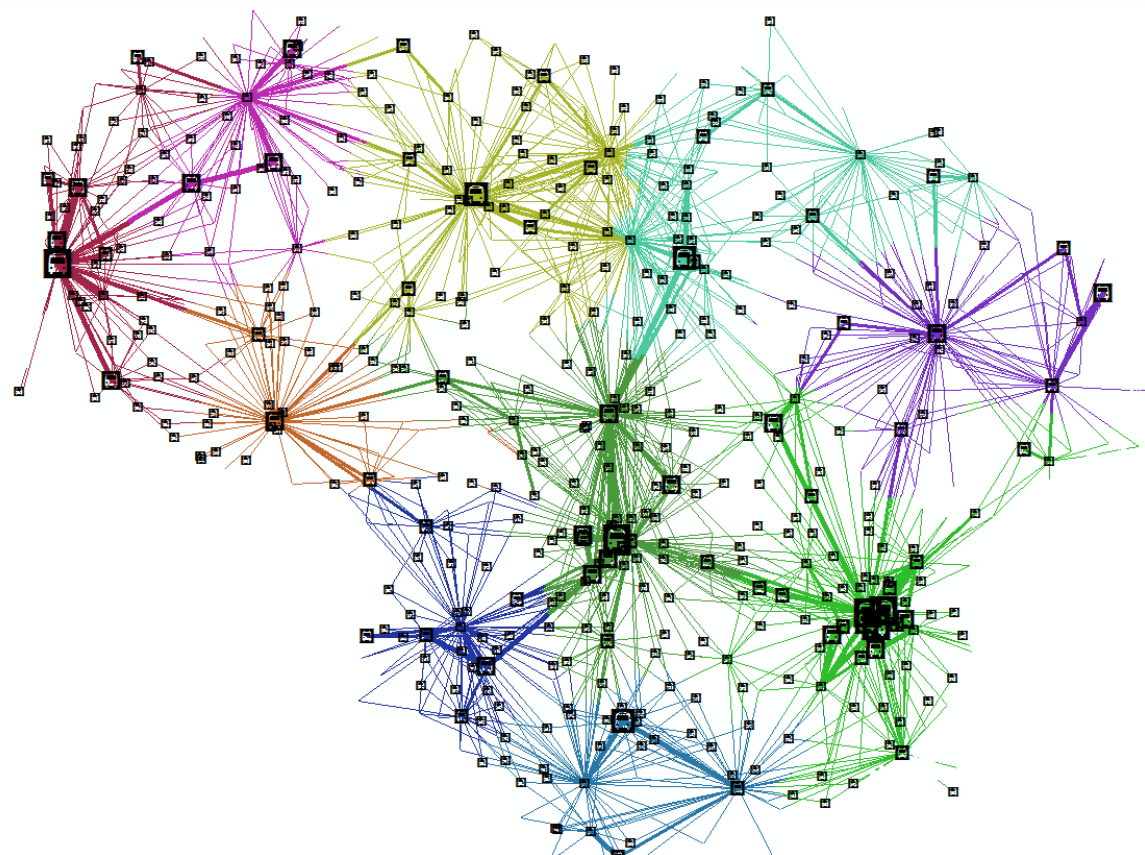
- Konkrečios vietovės (miesto, savivaldybės, regiono) strategija administruojama ir finansuojama kaip vienas projektas
- Naudojamos visos galimos finansavimo formos (subsidijų, kreditavimo, privačios lėšos ir kt.)
- Vykdytojas gauna ne tik finansinę, bet ir metodinę pagalbą
- Vykdytojas rūpinasi strategijos kokybe, bet ne finansavimo šaltinių taisyklėmis

Regioninės paslaugų sistemos

- Gyventojų poreikių analizė (>10 000 gyventojų statistinis tyrimas ir kokybiniai metodai)
- Apribojimų ir kliūčių sumažinimas (procesų „išvalymas“)
- Procesų, funkcijų ir kokybės standartas („regioninis ISO“)
- Tarpsavivaldybinio atsiskaitymo mechanizmas;
- Koordinavimo funkcijų nustatymas regiono plėtros taryboms;
- Esamo (pagal galimybes) ir būsimo ES finansinio periodo lėšų panaudojimas infrastruktūros ir techninėms (IT ir kt.) priemonėms
- Regionai skirtingi – regionų lygiu valdomos paslaugos gali skirtis

VIDAUS REIKALŲ
MINISTERIJA

LIETUVOS
REGIONINĖ POLITIKA

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

REGIONINĖS POLITIKOS PRIORITETAI

IKI 2030 M.

VIDAUS REIKALŲ
MINISTERIJA

LIETUVOS
REGIONINĖ POLITIKA

Kuriame
Lietuvos ateitį

2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

REGIONINĖS POLITIKOS BALTOJI KNYGA > REGIONINĖS POLITIKOS PRIORITETAI iki 2030 m.

Baltoji knyga	Prioritetai
1. Sukurti veiksmingos regioninės politikos sistemą	VEIKSMINGA REGIONINĖS POLITIKOS ĮGYVENDINIMO SISTEMA
2. Užtikrinti, kad darnus ir tvarus ekonomikos augimas būtų geografiškai subalansuotas	DARNUS IR TVARUS REGIONŲ EKONOMIKOS AUGIMAS (EKONOMINĖ SANGLAUDA)
3. Sudaryti kokybiško gyvenimo sąlygas visoje Lietuvoje	PASLAUGŲ PRIEINAMUMAS VISIEMS (TERITORINĖ SANGLAUDA)
4. Pagerinti regionų įvaizdį	Horizontali tema

VIDAUS REIKALŲ
MINISTERIJA

LIETUVOS
REGIONINĖ POLITIKA

Kuriame
Lietuvos ateitį

2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Ką siūloma keisti?

VIDAUS REIKALŲ
MINISTERIJA

LIETUVOS
REGIONINĖ POLITIKA

Kuriame
Lietuvos ateitį

2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

- Planavimo paskui pinigus („money based“) principą pakeisti vizijų įgyvendinimo („vision based“) principu. T.y. regionai kurtų viziją ir strategiją, o atsižvelgiant į tai valdžios institucijos kartu su savivaldybėmis, privačiais investuotojais – ieškotų finansavimo šaltinių. Regiono tikslas – suformuoti tokią strategiją, į kurią norėtų ir galėtų investuoti ir viešasis, ir privatusis sektoriai.
- Regioninę politiką orientuoti į teritorinę sanglaudą. T.y. bet kurioje Lietuvos vietoje gyvenantis žmogus turi gauti pakankamai kokybiškas valstybės, privačias paslaugas, lengvai pasiekti darbo vietas.

VIDAUS REIKALŲ
MINISTERIJA

LIETUVOS
REGIONINĖ POLITIKA

Kuriame
Lietuvos ateitį

2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Komunikacija (horizontali tema)

1. Biurokratinės ataskaitas išversti ir skelbti žmonių kalba įvairiais kanalais;
2. Skleisti gerąsias žinias apie įgyvendinimo rezultatus iš jais pasinaudojusių gyventojų;
3. Valstybės institucijų informaciją apie Lietuvą nuolat pildyti konkrečių regionų pristatymais ir naujienomis (neapsiribojant informacija apie Vilnių ar Lietuvą bendrai);

VIDAUS REIKALŲ
MINISTERIJA

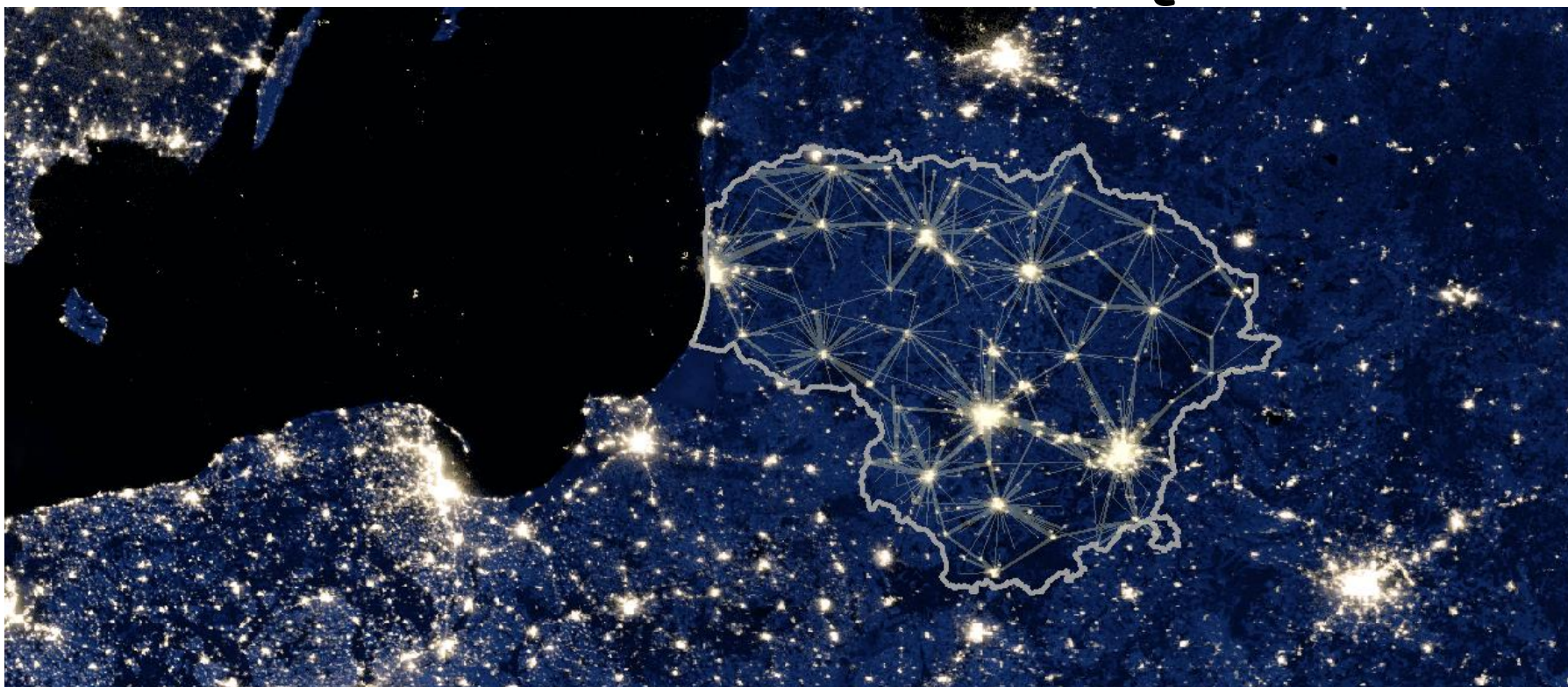
LIETUVOS
REGIONINĖ POLITIKA

Kuriame
Lietuvos ateitį

2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Ačiū už dėmesį

www.nrp.vrm.lt